1853. N°. 93.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG, 5 AUGUSTUS.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 4 Augustus.

PROCES-VERBAAL

Van de opening der Stembriefjes, die ter benoeming van een Lid van den Gemeenteraad van Leyden den 2den Augustus 1853 zijn ingeleverd.

Op heden den derden Augustus des jaars achttien honderd drie en vijftig, in de Gemeente Leyden, is door het Bureau van Stemopneming in de ter inlevering van stembriefjes bestemde zaal op het Raadhuis plaats genomen, des morgens te negen ure.

Het Bureau is zamengesteld uit den Heer Mr. A. O. E. Grave van Limburg Stirum, Burgemeester, Voorzitter; en de Heeren M. G. Ten Sande, en Mr. H. Gevers, Leden van den Gemeenteraad, Stemopnemers.

De Voorzitter plaatst op de tafel twee Stembussen, bij hem den 2den Augustus 1853 overgebragt uit deze gemeente van het Hoofdbureau der inlevering van stembriefjes.

De zegels der bussen worden onderzocht en bevonden ongeschonden te zijn.

De bussen worden achtereenvolgens geopend en bevonden acht honderd twee en tachtig stembriefjes te bevatten.

Dit getal met de lijsten der Kiezers die briefjes hebben ingeleverd vergeleken zijnde, is gebleken te zijn even groot als het getal dier Kiezers.

Nadat de briefjes zijn ondereengemengd, worden zij door den Voorzitter een voor een geopend en overluid voorgelezen.

Het Bureau heeft van onwaarde verklaard drie stembriefjes, die niet ingevuld zijn of den naam van een ander persoon vermelden.

Het getal der geldige uitgebragte stemmen is mitsdien geweest acht honderd negen en zeventig.

Van dit getal zijn uitgebragt op de Heeren:

Dr. H. R. de Breuk 444 en G. H. Ysselsteyn 435 stemmen.

Heeft alzoo de volstrekte meerderheid van stemmen verkregen: Dr. H. R. de Breuk.

Is derhalve verkozen tot Lid van den Gemeenteraad van Leyden, de Heer

Dr. HENDRIK ROELOF DE BREUK, wonende alhier.

En zijn tegen deze opening van stembriefjes, door de in de zaal aanwezige Kiezers geene bezwaren ingebragt.

En is na afloop van dit een en ander Proces-Verbaal opgemaakt, in tegenwoordigheid van allen, die zich in de zaal bevonden.

Gedaan te Leyden den 3den Augustus 1853.

VAN LIMBURG STIRUM, *Voorzitter.*
M. G. TEN SANDE }
H. GEVERS, } *Stemopnemers.*

Uit de memorie van beantwoording door het Ministerie aangaande de wet, regelende het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen, ontleenen wij het volgende:

De Regering is van oordeel dat eene onbeperkte vrijheid evenmin voor kerkgenootschappen kan bestaan, als zij voor individu's bestaat. In de maatschappij moet een ieder zoo veel van zijne vrijheid opofferen, als tot behoud van rust en orde, de voorwaarde waaronder alleen de maatschappij bestaan kan, wordt gevorderd; maar eene vrijheidlievende Regering mag ook geene grootere opoffering eischen, dan tot behoud van rust en orde noodig is.

De Regering is van oordeel, dat zij, zonder in het minst te treden in het inwendig bestuur der kerkgenootschappen, regt heeft *dan* voorziening te vragen, wanneer door de ontwikkeling hunner inrigting en van hunnen openbaren werkkring, botsing met andere kerkgenootschappen waarschijnlijk is en de rust der maatschappij in gevaar zoude kunnen worden gebragt.

Is zoodanige wet, daargelaten nu nog voor een oogenblik het onderzoek van het ontwerp, overeenkomstig of strijdig met de Grondwet?

Bij de beantwoording dezer vraag is ter sprake gebragt het verband tusschen art. 164 en 165 der Grondwet. De Regering gelooft dat dit onderzoek wel op zijde kan worden gesteld; daar, hoe men daarover ook moge denken, de Grondwet in elke bepaling op het stuk van de godsdienst, het regt van den Staat erkent om de maatschappij door wettelijke voorschriften te beschermen. Art. 164 der Grondwet geeft vrijheid van belijdenis van godsdienstige meeningen, doch niet anders dan behoudens bescherming der maatschappij en van hare leden tegen de overtreding der strafwet. Maar die strafwet is niet onveranderbaar. Het is eene dwaling te stellen, dat de strafwet alleen ziet op de omstandigheden en de gevallen waarin de maatschappij of hare leden inderdaad beleedigd zijn en slechts de beleediging straft. Neen, de strafwet houdt ook voorzorgen in; zij bevat ook bepalingen waardoor beleediging wordt voorkomen, en waarvan niet straffeloos mag worden afgeweken.

En als men derhalve in de Grondwet leest, dat een ieder zijne godsdienstige meeningen met volkomen vrijheid belijdt, behoudens de bescherming der maatschappij en van hare leden tegen de overtreding der strafwet, dan ligt daarin opgesloten, dat die vrije belijdenis plaats heeft, niet dan behoudens die voorzorgende bepalingen, welke de wetgevende magt, na rijp beraad, oordeelt dat in het belang der maatschappij niet straffeloos mogen verwaarloosd worden.

Art. 167 der Grondwet laat alle openbare godsdienstoefening toe binnen gebouwen en besloten plaatsen, *behoudens de noodige maatregelen tot verzekering van de openbare orde en rust.*

Hier kan men zelfs niet anders dan behoedende maatregelen op het oog hebben gehad; en zoo het nu raadzaam is tegen de overtreding dier behoedende maatregelen straf te bedreigen, wie anders dan de wetgevende magt kan die straffen vaststellen?

Maar in dit artikel is nog veel meer: er ligt in, behoefte aan eene wet welke straft wat het niet wil toegelaten hebben, dat is, openbare godsdienstoefening buiten de plaatsen waar die hier is toegelaten.

Art. 169 wil dat de Koning wake, dat alle kerkgenootschappen zich houden binnen de palen van gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat.

Hier is geene rede van het misdrijf dat in of bij gelegenheid der godsdienstoefening tegen de maatschappij of hare leden kan worden gepleegd, maar hier wordt verondersteld dat er wetten zijn, welke het *kerkgenootschap* als zoodanig niet mag te buiten gaan.

En nu is het opmerkelijk, dat zij, die geene nieuwe wet willen om botsingen voor te komen en orde en rust te bevorderen, tevens alle kracht ontzeggen aan de wetten welke tot heden zijn ingeroepen en daardoor noodwendig het geheele voorschrift doelloos en zonder beteekenis maken.

Genoeg, zoo de Regering vertrouwt, om aan te toonen dat, ofschoon art. 170 geen voorzorg heeft gewild ten opzigte van de briefwisseling met de hoofden der kerkgenootschappen, noch bij de afkondiging van kerkelijke voorschriften, daarentegen omtrent andere onderwerpen de wetgever ook door behoedende maatregelen, onder bedreiging van straf, de maatschappij in bescherming kan nemen tegen bandelooze vrijheid, welke tot botsing en onrust zoude leiden. Anders was de suprematie van de Kerk boven den Staat gevestigd.

Van dit standpunt nu, gevestigd op al de aangehaalde artikelen der Grondwet, is de Regering uitgegaan bij het ontwerp dat zij heeft aangeboden. Het doel bij deze voordragt is geweest, zeker niet het bevorderen en levendig houden van spanning, maar wel bevrediging en geruststelling. Het doel is geweest de bepalingen der wet van 18 Germinal jaar X, voor zoover zij algemeen of in zeker opzigt of op bepaalde plaatsen kracht van wet heeft, op eene wettige wijze in te trekken.

Het doel eindelijk is geweest aan te toonen, dat kerkregeling haren eigenaardigen kring heeft en geen inbreuk mag maken op de bescherming der wet aan elk verzekerd, en door voorzigtige beperkingen op het terrein, waar de kerkelijke inrigtingen elkander of het staatsgezag ontmoeten, botsing voor te komen en rust en orde te bewaren.

De Regering erkent gaarne dat men bij het ontwerpen en aannemen van zoodanige behoedende bepalingen met omzigtigheid moet te werk gaan; dat hier vooral de wetgever moet in het oog houden dat er ook wetten boven den wetgever zijn en de vrijheid der kerkgenootschappen slechts zóó mag worden beperkt dat hun wezen ongeschonden blijft. De Regering meende dat zij dit bij haar ontwerp niet uit het oog had verloren.

Zoo ook heeft de Regering in nadere en rijpe overweging genomen *den eed*, welke van de Bedienaren van de godsdienst zoude kunnen worden gevorderd. Zij heeft opgemerkt dat men het voorschrift in art. 2 van het ontwerp opgenomen niet anders toepasselijk oordeelde dan op hen welke zich onder eede aan den Pauselijken Stoel verbinden.

Ten gevolge van de bemoeijingen der Regering is in den eed der Roomsche Prelaten hier te lande af te leggen eene wijziging gebragt waardoor uit dien

en immer zal kunnen geredeneerd worden alsof ten gevolge daarvan de trouw aan den Koning verschuldigd, eenigermate op den achtergrond zou zijn gesteld.

Het blijkt daaruit verder, dat ook de reeds afgelegde eeden in denzelfden geest moeten worden opgevat en nageleefd zullen worden; gelijk zij zelven, die den eed gezworen hebben, bereids in een adres aan den Koning hebben gezegd, plegtig te verklaren, »dat zij geen eed gezworen hebben die, onder welk opzigt ook, met de getrouwheid aan den Koning of met de gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat verschuldigd, in strijd is."

Dit een en ander in overweging nemende, heeft de Regering het voorschrift van art. 2, ten minste voor alsnog, niet noodzakelijk geacht.

Buiten de wijzigingen in artt. 1, 6 en 9, zijn nog eenige kleine wijzigingen in de overwegingen en in sommige artikelen gebragt, waarover bij de bijzondere artikelen zal worden gehandeld.

Na alzoo het standpunt waarvan de Regering is uitgegaan, het doel hetwelk zij tracht te bereiken, en de wenken die zij zich heeft ten nutte gemaakt, te hebben aangewezen, is reeds veel, van hetgeen bij het verslag tegen het ontwerp is aangevoerd, wederlegd, en de Regering acht het alzoo nog slechts noodig met een woord te gewagen van de Memorien van Toelichting in het algemeen, waartoe §§ 1, 2 en 3 op het einde, aanleiding geven, om daarna de afzonderlijke artikelen te doorloopen.

De Memorien van Toelichting worden nergens voorgeschreven. De Regering is geheel en al vrij hieromtrent. De onderteekening van de Memorie van Toelichting strekt alleen om de echtheid van het stuk te verzekeren, een vereischte is het niet. Die teekening is hier door den tijdelijken Voorzitter geschied, omdat het stuk niet bepaald van een departement is uitgegaan, maar van den Raad van Ministers.

Thans overgaande tot de artikelen van het ontwerp, merkt de Regering op, dat art. 1 thans aldus moet worden gelezen:

»Alle kerkgenootschappen hebben volkomen vrijheid alles, wat hunne godsdienst en de uitoefening daarvan in hunnen eigen boezem betreft, te regelen.

»De bepalingen daartoe vastgesteld, worden, voor zooveel zij niet reeds aan Ons bekend zijn gemaakt, binnen eene maand na de afkondiging dezer wet, »door de bestuurders of hoofden der kerkgenootschappen aan Ons medegedeeld. »Nieuw te maken bepalingen worden mede voor of bij het in werking brengen daarvan, op gelijke wijze ter Onzer kennis gebragt.

»Voor zooveel er zich onder de bepalingen bij dit artikel bedoeld eenige »bevindt, welke de medewerking van het staatsgezag vereischt, wordt die »medewerking niet verleend, tenzij de bepaling vooraf door Ons is goedgekeurd."

Dit artikel is nu zoo gewijzigd, dat naar hare meening alle twijfelingen, die uit de eerste redactie konden ontstaan, zijn afgesneden.

Art. 2 vervalt.

Artt. 3, 4 en 5 worden artt. 2, 3 en 4.

Art. 6 (oud, thans art. 5) moet aldus worden veranderd:

»Synodale vergaderingen en hoofden, die kerkgenootschappen vertegenwoordigen of besturen, behoeven Onze goedkeuring op de plaats van vestiging.

»Voor zooveel deze goedkeuring bij de afkondiging dezer wet nog niet is »verleend, wordt, na met hen gehouden overleg, door Ons, den Raad van »State gehoord, over de geschiktheid der aangewezene vestigingsplaats uit»spraak gedaan.

»Alleen in het belang der openbare orde en rust en bij een met redenen »omkleed en openbaar gemaakt besluit kan eene aangewezen vestigingsplaats »als zoodanig door Ons ongeschikt worden verklaard."

Art. 7 wordt art. 6, art. 8 wordt art. 7 en luidt aldus:

»Elke oprigting of inrigting van een gebouw tot uitoefening van de open»bare godsdienst, binnen den afstand van twee honderd ellen van eene be»staande kerk, vereischt in het belang der openbare orde een onderzoek om»trent de plaats van vestiging.

»Voor dat de oprigting of inrigting wordt toegelaten, wordt daaromtrent »door het gemeentebestuur beslist. Deze beslissing is vatbaar voor een be»roep op Gedep. Staten, en bij bezwaar ook tegen de beslissing van deze, »wordt hunne uitspraak aan Onze eindbeslissing onderworpen. Het besluit »door Ons te nemen, na den Raad van State te hebben gehoord, wordt met »redenen omkleed en openbaar gemaakt.

»Wanneer de oprigting of inrigting zonder verlof heeft plaats gehad, wordt »het gebouw gesloten."

De overige artt. worden of behouden of ondergaan slechts eene geringe wijziging. Zooals:

In art. 10 (nu 9). De twee eerste regels aldus te lezen: »Hij die aan »deze wet niet."

In art. 11 (nu 10). In plaats van: *de beklaagde behoorlijk gedagvaard*, lees: »overeenkomstig met de bepalingen van art. 354 van het Wet»boek van Burgerlijke Regtsvordering."

In art. 13 (nu 12). Achter het woord *deuren*, lees: »indien de regter »dit raadzaam oordeelt of de beklaagde het verlangt."

In art. 15 (nu 14). Achter het woord *worden*, lees: »behoudens het »bepaalde in art. 12." *regter*, lees: strafregter.

Ten slotte moet de Regering opmerken, dat zij het onderzoek steeds heeft beperkt tot het ontwerp dat is voorgedragen, en daarom onaangeroerd heeft gelaten bijzaken en vragen, welke daarmede in geen regtstreeksch verband stonden.

Bij de Memorie is eene nota gevoegd van den Pauselijken Internuntius van 30 Julij, omtrent den door de Bisschoppen af te leggen eed; en de gewijzigde formulieren van den eed.

Gisteren is opgemaakt het volgende Eindverslag der Commissie van Rapporteurs van de Tweede Kamer der Staten-Generaal voor het ontwerp van wet regelende het toezigt op de onderscheidene Kerkgenootschappen:

»De Commissie van Rapporteurs voor het ontwerp van wet tot regeling van het toezigt op de onderscheidene Kerkgenootschappen,

»Kennis genomen hebbende van den inhoud der Memorie van Beantwoording, door den tijdelijken Voorzitter van den Raad van Ministers den 2den Augustus jl. ingezonden op het voorloopig verslag omtrent dat wetsontwerp, alsmede van de Nota van wijzigingen en verdere stukken, bij die memorie gevoegd;

»En in aanmerking nemende, dat door de wijzigingen, in het genoemde wets-ontwerp gebragt, wel aan bedenkingen van gewigtigen aard tegen het oorspronkelijk voorstel gevolg gegeven, maar toch het beginsel van dat voorstel onveranderd gebleven is; dat die wijzigingen, in verband met de beschouwingen, waartoe zij betrekking hebben, reeds in de Afdeelingen der Kamer overwogen zijn; en dat de Memorie van beantwoording, voor zooover zij de in het Voorloopig Verslag behandelde onderwerpen aanroert, geene nieuwe gezigtspunten opent of redeneringen behelst, die eene nadere opzettelijke overweging in de Afdeelingen noodzakelijk maken;

»Is *eenparig tot het besluit gekomen, dat te dezer zake geene nieuwe overweging in de afdeelingen der Kamer gevorderd wordt.*

»De Commissie van Rapporteurs heeft voorts, ook met het oog op het in den laatsten tijd meermalen zonder tegenspraak gegeven voorbeeld, gemeend, zich bij dit eindverslag van het uitbrengen van een eigen oordeel over de punten, bij de gewisselde stukken over het genoemde wets-ontwerp behandeld, te moeten onthouden."

— Ter algemeene vergadering van het Hoofdbestuur en de Afgevaardigden der districts-commissien van het fonds ter aanmoediging en ondersteuning van de Gewapende Dienst in de Nederlanden, gehouden te Amsterdam, den 27sten Julij, is uitgebragt het 37ste jaarlijksche verslag, waaruit bleek, dat gratificatien werden verleend aan 1869 personen, als aan: 281 verminkten van den veldtogt van 1815, 82 nageblevenen van gesneuvelden van 1815, 31 verminkten van den veldtogt van 1814, 102 verminkten in Nederlandsche overzeesche kolonien of bezittingen buiten Europa, 65 verminkten uit oorlogen voor November 1813, 237 verminkten in den strijd tegen Belgie, 105 nageblevenen van gesneuvelden tegen Belgie, 966 infirmen, waaronder zich bevinden 575 blinden, terwijl de overige alle in bevolen dienst infirm zijn geworden, of volle 40 jaren hebben gediend.

De overgelegde rekening toonde aan dat in 1852 het tekort op nieuw kleiner was geweest dan in het jaar te voren.

Behalve de verminkten in den strijd, die dadelijk opgenomen worden, nadat zij hunne aanspraak bewezen hebben, waren er nog 684 infirmen die eene gratificatie uit het fonds hadden verzocht, en daarop aanspraak zouden kunnen maken, wanneer de krachten van het fonds toelieten, allen te ondersteunen, die in bevolen dienst gebrekkig en daardoor hulpbehoevend geworden waren.

Onder deze personen bevinden zich: 5 blinden die vroeger te Waterloo gestreden hebben, 57 blinden die den strijd tegen Belgie hebben bijgewoond, 16 blinden die in Nederlandsche overzeesche kolonien of bezittingen buiten Europa hebben gestreden, 73 blinden die geene veldtogten hebben bijgewoond, en 532 andere in de dienst gebrekkig geworden militairen, waaronder 155 die te Waterloo gestreden hebben.

Uit de rekening bleek verder dat de uitgaven in 1852 hadden bedragen *f* 80,393.22, en de ontvangsten *f* 77,410.99½, zoodat er een tekort van *f* 2,928.22½ was ontstaan, waarin door verkoop van een gedeelte van het kapitaal had moeten worden voorzien.

Omtrent het Invalidenhuis alhier werd medegedeeld, dat in hetzelve verpleegd waren 85 personen, en dat tot bestrijding der kosten van dat gesticht gestrekt hadden: eene Rijks-toelage van *f* 5,000, eene toelage van de stad Leyden ad *f* 400, afgestane gratificatien en pensioenen, en eene bijdrage uit het fonds van *f* 5,619.39½, te zamen *f* 23,145.36½.

De jaarlijksche collecte had opgebragt *f* 26,836.55½, of ruim *f* 1,200 minder dan in 1851.

— Volgens den *Morgenster* zijn in 1852, 389 personen van de R. K. tot de Herv. kerk en 77 personen van de Herv. tot de R. K. overgegaan.

— Het *Handelsblad* meldt, dat 's Lands fregat de Prins van Oranje naar Bahia, in Brazilie, is gezonden, wegens het gebeurde met den Nederlandschen Schoner de Gouverneur van der Eb, (zie ons nommer van 29 Julij).

— In Julij zijn op den Hollandschen spoorweg vervoerd 110,635 personen en is *f* 120,781 ontvangen; op den Rijnspoorweg vervoerd 58,159 personen en ontvangen *f* 91,666.

— Te Vlaardingen is weder een haringschuit aangekomen, aanbrengende 24 ton volle en 23 ton maatjes-haring; de berigten omtrent de vangst luiden bij voortduring ongunstig.

— Het is ons geen klein genoegen te kunnen berigten, dat in het militaire kamp, eerlang te Zeyst op te rigten, op 13 Augustus aanst., eene cantine zal worden geopend waar *geene sterke drank* te bekomen zal zijn. Zij zal geplaatst zijn in het centrum, achter het 4de bataillon; dat voorts, bij afwijking van den gewonen regel, van rijkswege aan de manschappen geen jenever zal worden geschonken en dat aan alle cantines en marketensters op straffe verboden is, aan de manschappen eenigen sterken drank te schenken voor elf ure des voormiddags. (*Volksvriend*).

— Volgens den *Noord-Brabanter* heeft de door den Paus benoemden Aartsbisschop van Utrecht, Zwysen, bij procuratie ll. Donderdag bezit genomen van de St. Janskerk, welke bij besluit van den Paus tot kathedraal is verheven.

— Van wege de Nederlandsche Bank zijn, naar aanleiding van het Koninklijk besluit van den 9den Junij 1852, de volgende opgaven openbaar gemaakt: Omloopende bankbiljetten ƒ84,671,005, saldo's van rekeningen-courant ƒ20,438,674.51½; munt en muntmateriaal ƒ99,182,493.79.

— De Heer Lassagne heeft gisteren te Amsterdam zijne derde luchtreis gedaan, vergezeld van zijne vrouw en een' liefhebber; alles is in goede orde afgeloopen, en de ballon tusschen Bussem en Hilversum nedergekomen.

— Uit het Nieuwe Diep zijn in het afgeloopen halfjaar 1,391 koeijen, 562 kalveren, 2,043 schapen en 106 varkens, benevens eenige paarden naar Engeland ingescheept.

— Op den middag van den 30sten Julij is een hevig onweder, vergezeld van zwaren slagregen over Egmond en naburige streken uitgebarsten. Op denzelfden dag woedde een hevig onweder te Wierden in Overijssel, aldaar sloeg de bliksem in eene boerenwoning, die in weinig tijds geheel was afgebrand. De bewoner had nog even tijd 2 runderen in den stal los te maken, doch het vuur nam zoodanig toe dat hij het 3de beest aan het lot moest overlaten, hetgeen echter zich zelf nog heeft gered. De bliksem heeft de vrouw des huizes, die met een kind op den schoot zat, eenigzins aan den arm geraakt maar het kind is ongedeerd gebleven; een kat en een hond die onder den schoorsteen hadden gelegen, zijn beide gedood; de bliksem was door den schoorsteen naar binnen geslagen.

— Den 28sten Julij zijn bij vallend water op de slijkgronden van het Rietdiep onder Vliedorp, gemeente Ulrum, prov. Groningen, 2 bruinvisschen gevangen, wegende elk bijna 100 halve Ned. ℔.

— Te 's Hertogenbosch heeft eene moeder haar kind dat in het water was gevallen, met gevaar van haar eigen leven gered, door zelve van eenen 2 el hoogen steiger in het water te springen.

'S GRAVENHAGE, 4 Augustus.

Z. M. heeft eervol ontslagen als Burgemeester van de gemeente Uithuizen Mr. J. Offerhaus en in zijne plaats benoemd J. Rouaan.

— Z. M. heeft de Heeren Mr. M. J. E. J. H. A. Heldewier en Mr. L. A. H. Baron van Ittersum aangesteld tot attachés bij het Nederl. Corps Diplomatique.

— Heden middag zal er ten Hove een groot diner plaats hebben, dat zal worden bijgewoond door HH. KK. HH. Prins en Prinses Hendrik en waarop HH. Exc. de Buitenl. Ministers, benevens de Groot-Officieren van 's Konings Huis, genoodigd zijn.

— H. M. de Koningin is den 28sten Julij te Baden aangekomen.

— Uit Rome wordt van den 21sten gemeld, dat de Minister Lightenvelt, na tweemaal een gehoor bij den Paus gehad en onderscheiden zamenkomsten met den Secretaris van Staat te hebben gehouden, van daar naar Napels was vertrokken.

— Het berigt omtrent het ontslag van den Commissaris des Konings in Noordbrabant, den Heer Borret, is bezijden de waarheid.

— De leden van de Eerste Kamer zijn ter vergadering opgeroepen tegen Dingsdag, den 23sten Augustus aanstaande.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 1 Augustus.

De Regering heeft aan haren Gezant te Petersburg eene nota gezonden, waarin zij haar ongenoegen verklaart, dat Rusland bevel gegeven heeft aan de Hospodars der Donau-Vorstendommen, om de gewone schatting aan de Porte niet meer te betalen en alle diplomatieke betrekkingen met haar af te breken.

— Bij het Lagerhuis is het Ministerie geinterpelleerd over het nieuwe strafwetboek op Malta, hetgeen een' geest van onverdraagzaamheid tegen de onroomschen zou ademen. De Minister Palmerston antwoordde, dat het, voor te worden ingevoerd, naauwkeurig zou worden onderzocht en aan het Huis mededeelingen zouden gegeven worden.

— Alhier en te Liverpool blijft de bevrachting van Nederlandsche bodems naar Australië zeer levendig.

— In de vorige week is van wege de Admiraliteit aan de stoombootmaatschappijen die zich met het vervoer van malen voor 's Rijks brievenposterij belast hebben, kennis gegeven dat de Regering voortaan met meer gestrengheid de bepalingen der aannemings-contracten zou handhaven, inzonderheid die bepalingen welke in geval van te late aankomst met geldboeten bedreigen.

BELGIE.

BRUSSEL, 3 Augustus.

Bij een Koninklijk besluit zijn de Staats-Commissien benoemd welke eerstdaags degenen die naar Academische graden staan, zullen onderzoeken; niet minder dan 559 personen hebben zich dit jaar aangegeven om het examen te ondergaan; en hiervan behoort het grootste aantal tot de Katholijke Hoogeschool van Leuven van welke 198 leerlingen zich hebben aangegeven, 137 van de Brusselsche of liberale, 131 van de Luiksche en 93 van de Gentsche Hoogeschool.

ITALIE.

ROME, 26 Julij.

De Chef van het policiewezen heeft eenen vreemden maatregel genomen, om de dieven, die na het eindigen van hun straftijd uit het tuchthuis komen, te doen herkennen, door hen het hoofdhaar te laten afscheren. Deze straf moet elke maand herhaald worden; zoo zij verzuimen daartoe op de bestemde plaatsen te komen, zullen zij voor dat verzuim 25 stokslagen ontvangen; het dubbelde in geval van herhaling.

— De ziekte onder de druiven maakt in de omstreken van Rome verontrustende vorderingen. Zij heeft zelfs de Pomi-d'Oro aangetast, waarvan de Romeinen zulke liefhebbers zijn. De eeuwenheugende vruchtbaarheid van het eiland Sicilie is in eene groote ellende veranderd, omdat ook aldaar de wijnstok door de bekende ziekte is aangetast en eene andere de olijven bedreigt.

— In de meeste provinciën heerscht gebrek aan levensmiddelen. De uitvoer van granen is te Ancona verboden.

PRUISSEN.

BERLIJN, 2 Augustus.

In ons vorig nommer maakten wij gewag van de memorie door de Bisschoppen der Boven-Rijnsche kerkprovincie aan de Regeringen der tot die kerkprovincie behoorende Staten gerigt. In die memorie wordt betoogd, dat de kerk de vrije regeling moet hebben van alle geestelijke bedieningen en niemand zich daarmede bemoeijen mag. Verder, dat de Bisschoppen het uitsluitend regt moeten hebben om de bekwaamheid en geschiktheid der geestelijken voor de kerkelijke bediening te onderzoeken en om over hen kerkelijke regtspraak uit te oefenen, daar de Staat niet geroepen is te waken voor de kerkelijke regten van de leden eener kerk als zoodanig. Dat de Kerk en niet de Staat geregtigd is en verpligt om hare geestelijken op te kweeken; dat alzoo de Bisschoppen niet mogen worden belet Godgeleerde kweekscholen en seminarien op te rigten of in stand te houden. De Bisschoppen verlangen het vrije en uitsluitende bestuur over het godsdienstonderrigt op de lagere en middelbare scholen, de keuze der leerboeken voor dat onderrigt, en dat niemand als onderwijzer daarin optrede of werkzaam blijve dan met magtiging van den Bisschop.

De Bisschoppen verlangen geheele vrijheid ten aanzien der wijding van geestelijken. Zij moeten in de uitvaardiging en afkondiging van al die kerkelijke verordeningen en aanschrijvingen, welke binnen den kring der kerkelijke bevoegdheid liggen, vrij zijn en niet verpligt om verlof daartoe te vragen van administrative ambtenaren, wier wisselvallige denkwijze en goedvinden door het regt om zoodanige verlof te weigeren, verregaanden invloed op de bisschoppelijke ambtsbediening kan uitoefenen.

Ook wordt voor de R. K. eeredienst onverkorte vrijheid verlangd, en wel inzonderheid voor de missien, de kloosters en de kerkelijke vereenigingen. Ook de bedevaarten, pelgrimstogten en kerkelijke ommegangen worden gerangschikt onder de wezenlijke bestanddeelen der R. K. eeredienst, die niet kunnen worden belemmerd zonder inbreuk op de godsdienstvrijheid; evenwel willen de Bisschoppen dit gedeelte der eeredienst niet aan de werking der policie-verordeningen onttrekken. Het kloosterleven te willen verbieden, zou eene schending van de gewetensvrijheid en van de staatsburgerlijke regten der R. K. zijn.

De Staat mag zich niet bemoeijen met de vervulling van bisschopszetels, vicariaten enz. maar is verpligt om aan de bisschopszetels een behoorlijk inkomen te verzekeren door de schenking en overdragt van grondeigendommen of grondrenten.

Op nieuw dringen de Bisschoppen aan op de hun door de Landsregeringen geweigerde vrijheid van beschikking en beheer over de kerkelijke goederen en stichtingen.

De Bisschoppen verlangen eindelijk dat alle R. K. schoolfondsen in het bezit der R. K. blijven en alleen tot bevordering van het R. K. schoolonderwijs worden aangewend; dat scholen die geheel met kerkelijke middelen zijn daargesteld, alleen onder toezigt en bestuur van de kerkelijke overheden moeten staan, daar de werking der gemeentelijke of gemengde scholen verderfelijk is voor het positief R. K. geloof.

— Ten behoeve van den Keulschen dombouw is van 1 Januarij dezes jaars tot 25 Julij jl. ontvangen de som van 23,955 th.

— In Hessen-Kassel heeft zich een conflikt in kerkelijke aangelegenheden geopenbaard. De Bisschop en het kapittel van Fulda hadden de afschaffing van § 103 der Grondwet, betreffende de betrekking tusschen kerk en staat, gevraagd, en de Tweede Kamer heeft die afschaffing geweigerd. Vijf Katholieke leden dier Kamer hebben daartegen geprotesteerd, verklarende dat de eischen van den Bisschop en van het kapittel moesten zijn geëerbiedigd geworden, als voortvloeijende uit een gezag dat door den H. Geest geleid wordt.

— De Badensche Regering heeft aan den Heer Fischer, wiens wijsgeerige begrippen de kerkleer niet alleen, maar het Christendom zelf schenen aan te tasten, de vrijheid ontzegd, om Academische voorlezingen te houden; en aan den Hoogleeraar Gervinus zijnen titel als zoodanig ontnomen.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 1 Augustus.

Per telegraaf is van daar de tijding aangebragt (welke ook over Frankrijk bevestigd wordt), dat de Gezanten aldaar het te Konstantinopel tot stand gebragte ontwerp van bemiddeling afgekeurd en als ongeschikt ter zijde hebben gelegd. Daarentegen zal een ander bevredigings-ontwerp, hetwelk te Weenen tot dat einde is op het papier gebragt, ten spoedigste naar Konstantinopel opgezonden en aan de Porte ter aanneming voorgelegd worden. De wijzigingen in het bedoelde ontwerp zouden door Frankrijk bereids goedgekeurd zijn, en ook Engeland daarop zijne bewilliging reeds hebben verleend.

— Het tekort in de Oostenrijksche schatkist over 1852 is ruim 50 mill. fl.; hetgeen echter bijna 3 millioen minder is dan in 1851.

ZWITSERLAND.

BERN, 31 Julij.

De Jury heeft het vonnis van den Krijgsraad in zake der beschuldigden van Freiburg gewijzigd; 138 hunner zijn in vrijheid gesteld. Kolonel Perrier,

hoofden van den opstand, en Pastoor Delley zijn veroordeeld tot 30 jaar verbanning. De Krijgsraad had hen tot 30 jaar, vijf anderen zijn tot 4 jaar tuchthuisstraf veroordeeld.

— De Nationale Vergadering heeft met 65 tegen 29 stemmen besloten, om de vereffening der geschillen met Oostenrijk aan het beleid des Bondraads op te dragen, en aan dezen een onbeperkt crediet te openen voor het nemen van alle zoodanige maatregelen, die noodig mogten zijn ter vrijwaring van de eer, onafhankelijkheid en waardigheid des vaderlands, alsmede ter verzachting van het lot der uit Lombardije verdreven Zwitsersche burgers. Dit besluit ging vergezeld van de verklaring, dat ofschoon Zwitserland den vrede wenscht in stand te zien houden, het echter niet voor den kampstrijd zal terugdeinzen, ingeval men het tot het uiterste zoude willen drijven.

TURKYE.

KONSTANTINOPEL, 18 Julij.

De toerustingen tot den oorlog kosten de Porte ontzaggelijk veel geld; men kan berekenen, dat nu reeds 400 millioen piasters is uitgegeven, (een piaster is $11\frac{1}{2}$ cents Ned.)

— De Oostenrijksche Regering heeft wegens het gebeurde met den Hongaar Koszta te Smyrna, van het Bewind der Vereenigde Staten eene schitterende voldoening geëischt, en ook van de Porte gevorderd, dat deze al hare magt en invloed zoude doen gelden, om Kosta onmiddelijk aan de Oostenrijksche overheden te doen uitleveren. Hij werd steeds in het Fransche hospitaal onder toezigt gehouden en zou in verzekerde bewaring blijven, tot dat de Oostenrijksche en Amerikaansche Regeringen het met elkander over deze zaak zouden zijn eens geworden.

— Ook in Syrië stijgt het fanatismus der Turken. De Gouverneur van Damascus heeft de voornaamste Turksche en Christen-inwoners bij zich ontboden, om hen tot eendragt te vermanen, en de Gouverneur van Aleppo heeft 30 der hevigste aanhitsers tot haat tegen de Christenen in hechtenis doen nemen.

— Latere berigten van den 21sten per telegraaf aangebragt, bevatten het volgende: Gisteren is een ontwerp-overeenkomst naar Weenen gezonden, welke eene uitbreiding bevat van het 7de art. van het tractaat van Kainardschi, hetwelk op alle Christelijke geloofsbelijdenissen toepasselijk wordt verklaard, zijnde tevens eene beperking der Russische eischen. — De krijgstoerustingen worden voortgezet; de voor Rusland vijandige manifestatiën nemen toe. Morgen wordt de Egyptische vloot verwacht. — Het bevestigt zich, dat de Hospodars op bevel van Rusland weigeren, om de schatting aan Turkye te betalen.

WEST-INDIE.

In het eerste vierendeeljaars van dit jaar zijn uit Suriname uitgevoerd; naar Nederland 5,315,983 ℔ suiker, 552,807 ℔ koffij, 117,675 ℔ katoen, 1945 ℔ arrowroot en 800 stukken fijn hout; naar de Ver. Staten en andere havens 3,067,224 ℔ suiker, 194,234 gallons melasse, 18,041 gallons rum, 31,325 ℔ cacao, 70,090 ℔ katoen, behalve garen, hout, huiden, oud koper en confituren. — Op Curaçao was den 4den Maart de eerste steen gelegd voor een quarantaine-hospitaal. — In Junij was de hitte bijna onuitstaanbaar geweest; ook had men eenige ligte schokken van aardbeving gevoeld.

CHINA.

Uit een werkje door een der genootschappen onder de opstandelingen uitgegeven en thans in Engeland bekend geworden, blijkt, dat hunne aan het Christendom ontleende kennis nog met de meest dweepzieke meeningen vermengd is. Daarin wordt onder anderen geleerd, hoe God, ten jare 1837, een jongeren broeder van Jezus Christus, Hung Sew Tseun, bevel gaf den Koning van Hades, waardoor eene magt der benedenwereld schijnt bedoeld te worden, tot onderwerping te brengen, hoe Tseun daarin slaagde en naar den hemel wederkeerde, maar met achterlating van het bevel aan den tegenwoordigen pretendent Tien Teh, om het werk der uitroeijing van de Tartaarsche dynastie te voltooijen, tot welk einde in 1849 eene nieuwe onmiddelijke Goddelijke tusschenkomst plaats greep, zoo zelfs dat God en Jezus persoonlijk op aarde nederdaalden, om Tien Teh nadere inlichtingen tot volvoering der hem opgelegde taak te geven.

STADS BERIGTEN.

Burgerlijke Stand.

Van den 29 Julij tot en met den 2 Augustus 1853.

BEVALLEN: C. J. Ammerlaan, geb. van der Drift, Z. — M. van Wijk, geb. van der Meer, Z. — G. J. de Breuk, geb. Bazendijk, Z. — C. Smit, geb. van der Meer, D. — A. Mattaar, Z. — L. Hoogendoorn, geb. Pander, D. — E. Lugtigheid, geb. Neuteboom, D. — S. Poptie, geb. van der Lelie, D. — C. Wassenburg, geb. Zaalberg, D. — C. Koreman, geb. Fassyn, D. — R. Nieuwdorp, geb. Jansen, Z. — E. van Ronnevelt, geb. Gelton, D. — A. P. Cattel, geb. Houtbekkers, D. — J. van der Klein, geb. Stouten, D. — A. van der Does, geb. Dulman, Z. — M. van der Zeeuw, geb. Lacourt, D. — J. de Bolster, geb. Zweerts, Z. — A. Piket, geb. Essers, D. — E. W. P. van der Post, geb. Duller Zaalberg, D. — M. de Jong, geb. Lanlan, Z. — M. de Vlaam, geb. Bekooy, Z. — H. van der Gryp, geb. Zinsmeester, Z. — C. Hollander, geb. Huygens, D. — J. Versnel, geb. Toorn, D.

GEHUWD: J. van Duuren, Jm. en A. Meurs, Jd. — A. P. Panhuyzen, Jm. en S. Selier, Jd. — A. van Iterson, Wedr. en W. van Steenbergen, Jd. — L. Guley, Jm. en M. Hasselbach, Jd. — J. Huge, Jm. en M. C. Bekooy, Jd. — J. T. Verhoeven, Jm. en J. M. Riems, Jd. — W. Koreman, Jm. en J. M. C. van Iterson, Jd. — F. den Hoed, Jm. en H. Uljan, Wed.

OVERLEDEN: A. Marks, 23 j. — J. Pont, Z., 14 m. — W. F. R. Landesbergen, Z., 11 w. — J. J. Abspoel, Z., 6 m. — J. Biljouw, 83 j. — J. den Os, D., 6 w. — B. Mattaar, Z., 2 d. — H. van Waalwijk, geb. van Waalwijk, 74 j. — H. W. Tieleman, 20 j. — J. Galjaard, Z., 3 m.

KERKNIEUWS.

SCHIEDAM, 1 Augustus. Door den Breeden Kerkeraad der Hervormde gemeente alhier is gisteren, uit het vroeger medegedeeld zestal, het volgend drietal van Predikanten geformeerd: DD. Steenberg, te Dirksland, van Leen, te Edam, en Hooykaas Herderschee, te Nijmegen, en daaruit terstond beroepen Ds. Steenberg, te Dirksland.

ADVERTENTIEN.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 3 Augustus.

		Laagst koers.	Hoogst koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$ pCt.	$63\frac{1}{4}$	$63\frac{3}{4}$	$63\frac{1}{2}$
Dito Certificaten	3	$76\frac{1}{8}$	$76\frac{3}{8}$	$76\frac{3}{8}$
Dito dito	4	$95\frac{1}{8}$	$95\frac{5}{16}$	$95\frac{3}{16}$
Amortisatie Syndicaat	$3\frac{1}{2}$	—	—	—
Handelmaatschappij	$4\frac{1}{2}$	$126\frac{1}{8}$	—	—
O. I. Leening	4	—	—	—
Dito Holl. Spoorweg		—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	$4\frac{1}{2}$	$101\frac{1}{2}$	—	—
Haarlemmermeer	5	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	3	—	—	—
Dito dito	5	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	5	$108\frac{3}{4}$	109	$108\frac{3}{4}$
Dito dito 1828 en 1829	5	108	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	5	—	—	—
Dito 1840	4	$94\frac{5}{8}$	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	4	$92\frac{7}{8}$	93	$92\frac{7}{8}$
Dito dito Nieuwe	4	—	—	—
Inschrijving in Assign.	6	—	—	—
Certificaten van dito	6	—	—	—
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500	161	—	—
Dito Obligatiën	4	$86\frac{3}{8}$	$86\frac{1}{2}$	—
SPANJE, Obligatien	à 1 pCt.	23	$23\frac{3}{16}$	23
Dito Obligatiën	3	48	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	3	$42\frac{15}{16}$	$43\frac{1}{16}$	43
Bewijzen Coupons		$6\frac{7}{16}$	$6\frac{9}{16}$	$6\frac{7}{8}$
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	5	—	—	—
Dito	4	$71\frac{1}{4}$	—	—
Dito Metall.	5	$82\frac{1}{2}$	$82\frac{3}{4}$	—
Dito Nieuwe	5	94	$94\frac{1}{4}$	$94\frac{1}{4}$
Dito 1847	$2\frac{1}{2}$	$42\frac{3}{8}$	$42\frac{7}{8}$	—
BELGIE, Banc.	$2\frac{1}{2}$	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	$2\frac{1}{2}$	$52\frac{3}{4}$	$52\frac{7}{8}$	$52\frac{7}{8}$
BRAZILIE, 1824 200 £	5	—	—	—
PORTUGAL, te Londen	5	$41\frac{7}{8}$	—	—
Dito dito	4	—	—	—
VENEZUELA	$3\frac{1}{2}$	$37\frac{1}{2}$	—	—
MEXICO	5	$25\frac{3}{8}$	$25\frac{1}{2}$	—
AMERIKA, Bankactiën		—	—	—

Te Leyden ter Boekdrukkerij van C. C. VAN DER HOEK